

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра овочівництва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____М.І. Мальований

«__»_____2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП ДО ФАХУ

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Спеціальність: 203 «Садівництво та виноградарство»

Факультет: плодоовочівництва, екології та захисту рослин

Умань – 2019 р.

Робоча програма з дисципліни «Вступ до фаху» для здобувачів вищої освіти спеціальності 203 «Садівництво та виноградарство» освітнього рівня –перший (бакалаврський). Умань: Уманський НУС, 2019 р. 12 с.

Розробник:

Кандидат с.-г. наук, доцент _____ Слободяник Г.Я.

Робоча програма затверджена на засіданні
кафедри овочівництва
Протокол від “30” серпня 2019 року № 2

Завідувач кафедри овочівництва
_____ Улянич О.І.

30 серпня 2019 року

Схвалено науково-методичною комісією вищого навчального закладу для спеціальності 203 Садівництво та виноградарство

Протокол від 3 вересня 2019 року № 1

3 вересня 2019 року

Голова _____ Тернавський А.Г.

©Уманський НУС, 2019 рік
© Слободяник Г.Я., 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>20 Аграрні науки та продовольство</u> ”	Нормативна	
Модулів – 3	Спеціальність « <u>203 Садівництво та виноградарство</u> »	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		1-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,7 самостійної роботи студента – 2,6	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Лекції	
		14 год	4 год
		Практичні заняття	
		14 год	4 год
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		32 год	42 год
		Індивідуальні завдання	
30	40		
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 28:62

для заочної форми навчання – 8:82

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Вступ до фаху» є ознайомлення студентів із плодоовочівництвом як галуззю сільського господарства і матеріального виробництва, змістом, структурою освіти з плодоовочівництва, історією і системою вищої аграрної освіти в Україні та світі, формами та організацією самостійної роботи і відпочинку студентів, особливостями агрономічної праці, кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Дисципліна «Вступ до фаху» пов'язана з вивченням і знанням таких дисциплін, як Основи наукових досліджень в агрономії, ботаніка, генетика, фізіологія рослин, мікробіологія, ґрунтознавство, землеробство, агрохімія, агрометеорологія, ентомологія, фітопатологія, агрофармакологія, механізація і автоматизація с.-г. виробництва та ін.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Вступ до фаху» є ознайомлення студентів із змістом майбутньої професійної роботи агронома-плодоовочівника, методами наукової діяльності й технологіями, формами навчання у вищих навчальних закладах, підготовки їх до найбільш повного засвоєння навчальних дисциплін з фундаментального, професійно-практичного циклів навчання, а також набуття знань і вмінь під час проходження навчальної та виробничої практик.

Згідно з вимогами СВО студенти повинні **знати**: історію розвитку сільського господарства, зокрема, садівництва, овочівництва і виноградарства, аграрної освіти даної спеціальності; особливості землі як головного засобу виробництва в аграрному секторі економіки; особливості, стан та сучасні тенденції розвитку галузі плодоовочівництва і виноградарства; структуру аграрної освіти; технологію навчання у вищих навчальних закладах; світовий досвід підготовки та підвищення рівня фахівців з виробництва та переробки плодоовочевої продукції; технологію як науку і практику виробництва плодоовочевої продукції; місце рослин у природі та житті людини; зміст основних навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки; основну спеціальну термінологію; поняття про агрономію і наукові підходи до раціонального використання земельних ресурсів України; поняття про ґрунт і атмосферу, біотичні і абіотичні фактори; особливості праці агронома-плодоовочівника і виноградаря, організацію і основні форми навчального процесу; громадську і наукову роботу студентів; організацію самостійної роботи і відпочинку студентів; основи кредитно-модульної системи організації навчального процесу; історію свого навчального закладу;

вміти: користуватися спеціальною термінологією; вести конспект лекцій; працювати з першоджерелами; володіти сучасними формами навчання; готувати реферати; користуватися системним і алфавітним каталогом наукової бібліотеки; аналізувати та узагальнювати дані агрономічної літератури; оформляти бібліографію згідно з прийнятим в Україні стандартом; оформляти реферати, тези доповідей, статті тощо; знайти гідне місце у студентському

колективі; вчасно і раціонально організувати позаурочне навчання і своє дозвілля.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності у галузі овочівництва під час професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування положень і методів відповідної науки, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності бакалавра із садівництва та виноградарства - здатності до реалізації навчальних та соціальних завдань:

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність працювати в команді.

ЗК 7. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК 8. Розуміння вимог до діяльності за спеціальністю Садівництво та виноградарство, зумовлених забезпеченням сталого розвитку України.

Фахові компетентності бакалавра із садівництва та виноградарства - здатності до реалізації професійних обов'язків за видами професійних робіт:

ФК 1. Здатність обирати та використовувати базові знання зі спеціалізованих підрозділів аграрної науки.

ФК 2. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних з плодовими, овочевими рослинами та виноградом

ФК 3. Оцінювання, інтерпретація і синтез теоретичної інформації та практичних виробничих і дослідних даних в галуз плодівництва, овочівництва та виноградарства .

ФК 4. Використання фактів і досвіду новітніх сучасних досягнень садівництва та виноградарства

ФК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ФК 6. Розуміння фундаментальних основ і використання практичних навичок вирощування плодкових, овочевих культур та винограду.

ФК 7. Управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих і економічних умовах.

Програмні результати навчання

ПР 1. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти з питань садівництва та виноградарства.

ПР 2. Порівнювати та оцінювати сучасні науково-технічні досягнення в садівництві та виноградарстві.

ПР 3. Володіти на операційному рівні методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, а також вирощування рослин і підтримання стабільності агроценозів із збереженням природного різноманіття.

ПР 4. Аналізувати та інтегрувати знання із садівництва та виноградарства в обсязі, необхідному для спеціалізованої професійної роботи в даній галузі.

ПР 5. Проектувати виробничі процеси вирощування плодових, овочевих рослин і винограду відповідно до встановлених вимог.

ПР 6. Володіти знаннями і практичними навичками, необхідними для вирішення виробничих завдань садівництва та виноградарства.

2. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Поняття про агрономію, плодівництво, овочівництво і виноградарство. Історія становлення плодоовочівництва, сучасний стан та перспективи розвитку. Особливості праці у галузі. Система вищої освіти зі спеціальності садівництво та виноградарство в Україні

Змістовий модуль 1

Тема 1. Поняття про агрономію, плодівництво, овочівництво і виноградарство. Особливості агрономічної праці і система вищої освіти в Україні. Організація навчального процесу.

МОДУЛЬ 2. Овочівництво

Змістовий модуль 2

Тема 2. Овочівництво – як виробнича і наукова галузь.

Тема 3. Морфо-біологічні особливості овочевих рослин.

МОДУЛЬ 3. Плодівництво та виноградарство

Змістовий модуль 3

Тема 4. Розсадництво – як підгалузь плодівництва. Стан, перспективи та роль фахівця.

Тема 5. Історичні аспекти садівництва. Плодівництво як виробнича і наукова галузь. Ефективні конструкції садів. Садівничі господарства України.

Тема 6. Виноградарство як виробнича і наукова галузь. Перспективи його розвитку. Виноградарські господарства країни.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Модуль 1. Змістовий модуль 1												
Тема 1. Поняття про агрономію, плодівництво, овочівництво і виноградарство. Особливості агрономічної праці і система вищої освіти в Україні. Організація навчального процесу.	32	2	4			30		42	2			40
МОДУЛЬ 2. Змістовий модуль 2												
Тема 2. Овочівництво – як виробнича і наукова галузь	10	4				2	11	1			10	
Тема 3. Морфо-біологічні особливості овочевих рослин	16	2	2			10	12		2		10	
МОДУЛЬ 3. Змістовий модуль 3												
Тема 4. Розсадництво – як підгалузь плодівництва. Стан, перспективи та роль фахівця	9	2	2			5	7		2		5	
Тема 5. Історичні аспекти садівництва. Плодівництво як галузь народного господарства. Ефективні конструкції садів садівничі господарства України	14	2	2			10	11	1			10	
Тема 6. Виноградарство як галузь народного господарства. Перспективи його розвитку. Успішні виноградарські господарства країни	9	2	2			5	7				7	
Усього годин	90	14		14	30	32	90	4	4		42	40

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Кредитно-модульна система організації навчального процесу	2	
2	Самоосвіта студентів. Основи бібліотечно-бібліографічних знань	2	1
3	Робота з навчальною, методичною і науковою літературою за фахом	4	1
4	Технологічні особливості догляду за плодовими, овочевими рослинами і виноградом	2	2
5	Структура плодового розсадника. Конструкції насаджень винограду	2	
6	Біолого-виробнича класифікація овочевих рослин	2	
	Всього	14	4

5. Самостійна робота

Назва теми	Кількість годин	
	Денна форма	Заочна форма
Підготовка до тестового контролю та усного опитування ЗМ 1	12	40
Підготовка до тестового контролю ЗМ 2	10	-
Підготовка до тестового контролю ЗМ 3	10	-
Всього	32	40

6. Індивідуальні завдання

(реферати – 30 годин – денна форма навчання;
– 42 год – заочна форма навчання)

Реферати на тему «Громадська і наукова робота студентів» або «Права та обов'язки студента», «Форми громадської роботи, самоврядування студентів» або «Основні завдання вищої школи».

7. Методи навчання

Реалізація передбачених навчальним планом організаційних форм вивчення загального овочівництва вимагає забезпечити відповідність методики навчання, контролю та оцінювання кредитно-модульній та модульно-рейтинговій системі організації навчального процесу. Це передбачає

приведення керівництва навчальною діяльністю студентів на лекційних і практичних заняттях, управління його самостійною роботою у позааудиторний час у відповідність до сучасних принципів взаємодії викладача і студентів. Заміна навчально-дисциплінарної парадигми освіти на гуманістичну, суб'єкт-суб'єктну уможлиблюється за умови переорієнтації навчального процесу на пріоритетне використання програмованих, особистісно зорієнтованого активних методів модульного навчання, повне забезпечення самостійної роботи студентів засобами навчання як на паперових носіях, так і інтерактивними комп'ютерними засобами.

У відповідності до цих передумов та відведеного часу на реалізацію поставлених навчально-освітніх завдань, вивчення дисципліни має реалізовуватися методами, які адекватно відповідають визначеним навчальним планом організаційним формам навчання:

лекція, як провідна форма теоретичного навчання та формування основ для наступного засвоєння студентами навчального матеріалу, – методи викладу нового матеріалу та активізації пізнавальної діяльності студентів;

самостійна робота, як провідні форми формування практичної та основ навчально-дослідної підготовки, – методи активізації пізнавальної діяльності студентів та закріплення матеріалу, що вивчається;

практичні та індивідуальні заняття, модульні контрольні роботи та домашні контрольні роботи студентів заочної форми навчання, підсумковий залік, іспит як провідні форми контролю та оцінювання знань, навичок та вмій – методи перевірки знань, умій та навичок.

У процесі підготовки і проведення *лекційних занять* з курсу вступу до фаху необхідно сприяти набуттю і розвитку навичок, необхідних для застосування в практичній роботі агронома-овочівника .

Критеріями оцінки лекції мають бути: 1) зміст лекції (науковість, активізація мислення і проблемність, зв'язок з агрономічною практикою майбутніх фахівців, орієнтація на самостійну роботу студентів, зв'язок із змістом попередніх і наступних лекцій, міжпредметні зв'язки); 2) методика читання лекції (план лекції і його дотримання, повідомлення інформаційних джерел; пояснення математичних понять, проблемність, виділення головних думок і висновків у кінці питань та лекції; ефективність використання лектором тексту лекції, опорних матеріалів, раціональне ведення записів на дошці; доведення завдань на самостійну роботу); 3) керівництво роботою студентів (вимоги до ведення конспекту, навчання і методичне сприяння веденню конспекту, використання прийомів підтримування уваги студентів, дозвіл задавати питання тощо); 4) лекторські дані викладача (знання предмету, емоційність, голос, дикція, мовлення, уміння триматися перед аудиторією, бачити і відчувати аудиторією тощо); 5) результати лекції (інформаційна цінність, виховний вплив, досягнення дидактичних цілей).

Практичні заняття з вступу до фаху є основною формою систематизації студентами здобутих на лекції та у процесі самостійної роботи з інформаційними джерелами теоретичних знань, формування на їх основі практичних умій і навичок, у процесі спілкування з викладачем вчасно

одержувати об'єктивну інформацію про рейтингову оцінку рівня освітньої підготовки. У методиці проведення практичних занять особлива увага має бути звернена на самостійну роботу студента з теми *напередодні заняття*: опрацювання конспекту лекції, тем по підручникам та методичним рекомендаціям для проведення практичних занять, щоб ґрунтовно оволодіти теорією питання. Саме заняття потрібно розглядати як специфічний вид самостійної роботи, яка проводиться у формі дослідного виконання практичних робіт у послідовності вивчення модулів навчальної програми.

8. Методи контролю

Під час викладання предмету реалізуються поточний, тематичний, модульний та підсумковий види педагогічного контролю. Метод усної співбесіди використовується у процесі допуску студента до виконання лабораторної роботи, а також після опрацювання студентом пропущеної лекції, на індивідуальних заняттях. Поточний контроль та практична перевірка знань студентів здійснюється у ході лабораторних занять. Тематичний (модульний) контроль, метод оцінювання результатів засвоєння змістових та дидактичних модулів здійснюється методом виконання кожним студентом індивідуального тестового завдання. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. У відповідності до рішення вченої ради університету про організацію навчального процесу навчальні успіхи студента з дисципліни за підсумками поточного контролю сумарно оцінюються максимально 100 балів.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль	Змістовий модуль	Тема	задовільно	добре	відмінно
1	1	Особливості агрономічної праці і система вищої освіти в Україні.	10	14	20
1	1	Самоосвіта студентів. Основи бібліотечно-бібліографічних знань. Робота з навчальною, методичною і науковою літературою за фахом	20	24	30
2	2	Біолого-виробнича класифікація овочевих рослин	10	13	20
2, 3	2, 3	Особливості вирощування основних плодкових, овочевих рослин і винограду	20	23	30
		Всього	60	74	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Навчальні посібники, нормативні документи, ілюстративні матеріали методичні розробки до проведення практичних занять, стенди, гербарії, плакати, презентації.

11. Рекомендована література

Базова

1. Введення до спеціальності: навч. посіб. / за ред. Примака І. Д., Примака О.І. К.: Центр учбової літератури, 2009. 392 с.
2. Вища освіта України і Болонський процес: Навч. посібник / М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Грубіянко, І.І. Бабин. За ред. В.Г. Кременя. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. 384 с.
3. Грабовська Т.О. Студентське самоврядування. К.: Видавничий центр НАУ, 2004. – 46 с.
4. Концепція змісту навчання в аграрних вищих навчальних закладах в умовах входження до Болонського процесу / Т.Д. Іщенко, Н.А. Демешкант, С.М. Кравченко та ін.; За ред. Н.А. Демешкант. К.: Аграрна освіта, 2005. 51 с.
5. Наукові основи землеробства / І.Д. Примака, В.А. Вергунов, В.Г. Рошко та ін.; За ред. І.Д. Примака. Біла Церква, 2005. 408 с
6. Становлення і розвиток аграрної освіти та науки в Україні (з найдавніших часів до сьогодні) / Д.О. Мельничук, М.В. Зубець, Л.Ю. Беренштейн, С.С. Коломієць, С.К. Гузеватий. К.: НАУ, 2004. 144 с.
7. Барабаш О.Ю., Тараненко Л.К., Сич З.Д. Біологічні основи овочівництва. Київ, Арістей, 2005. – 341 с.

8. Досвід виробництва та маркетингу овочів в Україні (Результати досліджень Проекту аграрного маркетингу за 2004–2005 рр.). Київ: ППФ „Інфорт”, 2006. 384 с.
9. Куян В. Г. Плодівництво [Текст] : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. Г. Куян. – Житомир: ЖНАЕУ, 2009. 480 с.

Додаткова

10. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес / Я.Я. Болюбаш, К.М. Лемківський, Ю.В. Сухарніков. Упоряд. М.Ф. Степко. К.: МОНУ, 2004. 24 с.
11. Куян В. Г. Плодівництво : практикум / В. Г. Куян. Житомир: Редакційно-видавниче під-во "Льонок", 2002. 184 с.
12. Сільськогосподарська метеорологія і кліматологія / І. Д. Примак, А.М. Польовий, І.П. Гамалій; За ред. І.Д. Примака. Біла Церква, 2008. 488 с.
13. Системи землеробства: історія їх розвитку і наукові основи / І.Д. Примак, В.А. Вергунов, В.Г. Рошко та ін.; За ред. І.Д. Примака. Біла Церква, 2004. 528 с.

Інформаційні ресурси

http://www.agromage.com/stat_id.

<http://www.agrobiotech.com.ua/ua/using/onion.php>

<http://www.irrigation.org.ua>

http://www.chesnok.info/catalog_left/tehnika_dlya_vozdeljvaniya_luka.html та ін.